

“En veure l'Antàrtida vaig notar un regalim de llàgrimes”

A la conferència que oferí fa uns dies amb motiu del 20è aniversari del Consorci per a la Defensa de la Conca del Besòs, va dir que “a partir de l'estat que presenten els rius, es pot fer una lectura de com és un país”.

—S'ha de reconèixer que darrerament hi ha hagut en molts rius una recuperació inequívoca. La meua valoració en aquest sentit és positiva.

—Vostè coneixia bé l'estat desastrós que presentaven molts rius vallesans fa una vintena d'anys. Esperava que aquesta recuperació fos possible?

—Jo era molt pessimista. No podem oblidar que el Besòs era el símbol del pitjor riu europeu. La situació que presentava era depriment. I afluents com la Tordera i el Ripoll passaven per situacions extremes. D'esperança no n'hi havia gaire, però com sigui que els rius són sempre agraïts... La seva capacitat de recuperació és a vegades espectacular. El problema és ara l'ús de l'aigua. Hem de tenir consciència de com utilitzem els 150-160 litres que usem per persona i dia. En principi no és un consum exagerat, però és evident que hi ha coses que han canviat ambientalment parlant.

—Quins són els efectes d'aquests canvis?

—Plou diferentment; tenim molta més superfície impermeabilitzada i els aqüífers no recarreguen en els sistemes urbans; l'augment de la massa forestal amb l'augment de la temperatura (al Vallès caldria situar-lo entre 1,2 i 1,4 graus en 50 anys), hi ha molts més arbres que fa uns anys. En el cas del Montseny, l'alzinar ha crescut un 32% en detriment de la superfície agrícola.

—Ara que l'acció humana pot incidir positivament, ens manca aigua...

—Així és. Ens creiem els reis del mambo, però és evident que no ens podem saltar les lleis de la natura. Per tant, hem de resituar-nos, obrar amb responsabilitat... Ja se sap que la nostra capacitat de destrucció en la nostra activitat sovint és molt més superior que la capacitat de correcció.

—Fa trenta anys el terme de 'canvi climàtic' era

gairebé un desconegut i vostès els naturalistes...

—Doncs, eren temps en els que quan advertíem des de les posicions ecologistes i ambientalistes, deien que érem uns radicals, fonamentalistes, il·luminats... Ho sabem: la gent que tenim posicions crítiques i pioneres sempre tenim un plus d'incomprensió.

—Les conseqüències d'aquest canvi climàtic...

—Resultaran molt problemàtiques. Des d'un punt de vista etològic, se sap que no és bo parlar des d'un punt de vista pessimista d'aquest i d'altres temes, però la realitat és la que és i no podem amagar la realitat sota l'ala.

—Elements correctors en tenim, oi?

—La capacitat de correcció és gran en la mesura que hi ha un bon nivell de coneixement i capacitat tecnològica per fer-ho. Dos exemples: en la correcció d'un riu es pot incidir directament, però a nivell atmosfèric i estratosfèric... la complexitat és infinita.

—La nostra participa-

ció en aquest canvi...

—Té el nom de lliberament a l'atmosfera de grans quantitats de carboni que utilitzem com a combustible, causant l'efecte hivernacle. Negar això seria una evidència, i el col·lectiu científic en un 999 per 1.000 està en aquesta línia.

—Què hi podem fer a nivell individual?

—Prendre consciència. Sabem que tenim uns recursos limitats. El dia que ens quedem a les fosques...

—Com li ha anat per l'Antàrtida?

—He participat en un estudi que valora l'impacte del turisme comercial, xifrat en unes 30.000 persones/any i en constant creixement. S'ha produït una banalització de l'espai, està de moda anar-hi... Vist científicament, tens la impressió que es trenca la sacralitat d'un estat de puresa d'un espai increïble.

—La seva impressió quan la va descobrir?

—No sé com ni per què, però el cas és que vaig veure com em queia un regalim de llàgrimes. L'Antàrtida és d'una bellesa sublim.

PACO MONJA

Martí Boada i Juncà (Sant Celoni, 28-10-1949). Geògraf, naturalista i doctor en Ciències Ambientals. Professor titular i investigador del Departament de Geografia. La seva tasca pedagògica en l'àmbit de l'educació ambiental començà l'any 1978, amb la posada en marxa de l'Escola de la Natura de Can Lleonart al Parc Natural del Montseny. És investigador del Centre d'Estudis Ambientals de la UAB, que ha esdevingut l'ICTA (Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals), on treballa en projectes centrats en els camps del canvi ambiental global i la biodiversitat des de la perspectiva social, centrada especialment en el sistema urbà i els boscos. Fa uns dies acaba de retornar d'un viatge d'investigació que ha fet a l'Antàrtida, on ha analitzat la possible incidència que pot generar en el sistema el turisme. Com a divulgador del camp de les ciències ambientals, ha publicat un gran nombre d'articles científics, de divulgació i opinió en revistes especialitzades nacionals i internacionals, participant en una gran quantitat de congressos. Forma part, entre d'altres estaments, del Fòrum Global de les Nacions Unides. I pel que fa als llibres publicats (molts d'ells relacionats amb els parcs del Montseny i del Montnegre) és autor d'una important quantitat de títols, tots ells de referència obligada per als estudiosos. El passat dia 29 de febrer (data en què vam fer l'entrevista), oferí una conferència magistral a la Torre Marimon de Caldes de Montbui, convidat pel Consorci per a la Defensa de la Conca del Besòs amb motiu del 20è aniversari de la seva constitució l'any 1988, i el tema fou: “La recuperació del riu Besòs”. ♦

Paco Monja

MARTÍ BOADA

GEÒGRAF I NATURALISTA